Çıraklık Bitiyor, Ustalar Tükeniyor, Acil Çözüm Lazım!

Etrafınıza bir bakarsanız, esnaf ve sanatkarlarda çırakların pek kalmadığını göreceksiniz. Dahası, ustalar da iyice yaşlanmaya ve emekli oldukça işletmelerini kapatmaya başladı.

Çıraklar olmayınca, işe sahip çıkacak ve devam ettirecek nesiller de yetişmiyor. Çıraklık sistemini bizler yok ettik. Çocuklarımıza tek yol olarak üniversiteleri göstermek ve zorunlu 4+4+4 eğitim sistemi buna neden oluyor.

18 yaşında liseyi bitiren gençlerin sınırlı bir kısmı, meslek lisesi bölümü mezunu olarak iş hayatına katılma yoluna gidiyor. Meslek liselerinin azlığı ve bölümlerinin iş hayatındaki kısıtlı karşılığı nedeniyle, genel yapı içinde etkisi çok düşük kalıyor.

Liseyi bitiren gencin üniversite okumak dışında bir ilerleme yolu görülmediği için, bütün enerjisini sınavlara hazırlanmaya harcıyor. Üniversite mezunu olduktan sonra da milyonlarca rakibi arasından sıyrılarak özel sektörde işe girmeye veya kamuda KPSS sınavlarıyla boğuşarak atanmaya uğraşıyor.

Son yıllarda üniversite sayılarının ve kapasitelerinin de artmasıyla üniversiteli işsizler kervanına katılan çok sayıda gencimiz şaşkın bir çaresizlik içinde yaşıyor.

Bırakın üniversiteyi, zorunlu olduğu liseyi bitiren 18 yaşında bir gencin dahi her hangi bir işletmede ustasının buyruğu altına girip çıraklık yapması mümkün olamıyor. Çıraklık için olmazsa olmaz kabul edilen sabır, itaat, gayret, alçak gönüllülük gibi duygu ve beklentileri veremiyorlar.

Bunları herkes biliyor, senin görüşün ve çözüm önerin nedir derseniz;

> Lise eğitimi zorunlu olmaktan çıkarılmalıdır.
> Orta okuldan sonra, en fazla 3 eğitim dönemi veya 2 yıllık çıraklık okulları kurulmalıdır.

Çıraklık okulunun ilk yılında gereksiz müfredat ayıklanarak iş sağlığı, iş hukuku, ilk yardım, iletişim ve teknoloji becerileri gibi önemli dersler verilmelidir.
Çocuğun ilgi ve becerilerini keşfetmesine destek verecek şekilde genel meslek ve sanat tanıtım dersleri konulmalıdır.
ikinci yıl veya 3. dönemde çocuğun seçtiği veya yönlendirildiği alanlarda, anlaşmalı işletmelerde örnek atölye ve proje çalışmaları ile bireysel ve ekip çalışma becerileri arttırılmalıdır.
Seçtiği iş veya meslekle ilgili temel araç gereç bilgisi ve kullanımı eğitimleri verilmelidir.
Çırakları eğitmek için şart koşulan Usta öğreticilik belgesi daha hızlı ve kolay şartlarda verilmelidir.
Stajyer çırak kabul eden işletmelere, eğitim gideri ödemesi yapılarak, çırakların belli ölçülerde iş malzemesi ve teçhizat kullanımı sağlanmalı, işletmecilerin ekonomik çekinceleri giderilmelidir.

Lise yerine çıraklık okulunu tercih edilmesinin teşviki ve sonrasında gelişimi nasıl sağlanabilir derseniz;

Çıraklık okulunu bitiren gençlerimiz, isterlerse dışarıdan açık lise fark dersleri ile tamamlama yoluna gidebilmelidir.
Çıraklık okulundan mezun gençlerimizi istihdam etmeleri halinde esnaf ve işletmelerin SGK işveren payını en az 18 yaşına kadar veya en az 3 yıl boyunca Devlet ödemeli ve bu şekilde istihdamları teşvik edilmelidir.
Çıraklık okulundan mezun gençlerimiz, ileride kendi işletmelerini açabilmeleri için hibe destekleri ve diğer teşvik paketleri kapsamına alınmalıdır.

Mesleki Eğitim Merkezlerimizin sayısal yetersizliğinden midir, usta öğretici şartı gibi bürokratik zorluklarından mıdır bilinmez ancak; ihtiyacı karşılama açısından yeterli gelemediği veya bir şekilde toplumda geniş kabul göremediği anlaşılıyor. Bu tespitimin göstergesi, mahalle ve sanayi esnaf ve sanatkarlarında çıraklığın bitme noktasına gelmiş olmasıdır.

Eğer çırak-kalfa-usta zincirinin devamını sağlayamazsak;

Sanatkarlığın ve bazı mesleklerin sonu çok daha hızlı gelerek, sosyal-ekonomik kayıplarımız arasına girecektir.
Nitelikli çıraklık olmayınca ustalık bilgi ve becerileri de daralacak, tamir ve bakım kültürü yerini parça değişim ve montaj kolaycılığına ve pahalılığına bırakacaktır.
Diplomalı ama işsiz ve becerisiz gençlerimiz çığ gibi büyüyecektir.
İş darlığı nedeniyle göç verildiği gibi, nitelikli iş gücü ihtiyacı nedeniyle göç alınması söz konusu olacaktır.
Gençlerin işe yerleşme zorluğu evlilik kararlarını da iptal veya geciktireceğinden, toplumun aile ve nüfus dengesini tehdit eder hale gelecektir.

Evet; **meslek lisesi, memleket meselesidir**. **Çıraklık meselesi de meslek tehlikesidir**.

Bunu da unutmayalım…

Görselin kaynağı:

https://www.aksam.com.tr/yasam/usta-cirak-iliskisini-29-yildir-yasatiyorlar/haber-516365